

A Pécsi Ítéltábla a dr. Dukai Péter ügyvéd (címe) által képviselt **felperes neve** (címe) felperesnek - a dr. Cseresnyés Zsolt ügyvéd (címe) által képviselt **alperes neve** (címe) alperes ellen személyiségi jog megsértésének megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt indított perében a Zalaegerszegi Törvényszék 2017. február 23. napján kelt 4.P.21.370/2015/33. számú ítélete ellen a felperes által 35. és az alperes által 36. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - részben megváltoztatja, és az alperest terhelő marasztalási összeget - a késedelmi kamat kezdő időpontjának és mértékének változatlanul hagyása mellett - 5.013.500 (ötmillió-tizenháromezer-ötszáz) forintra, míg az alperes által fizetendő elsőfokú perköltség összegét 250.675 (kettőszázötvenezer-hatszázhetvenöt) forintra felemeli.

A keresetet ezt meghaladóan tekinti elutasítottnak.

Mellőzi a felperesnek és az alperesnek külön adóhivatali felhívásra perköltségben való marasztalását. Ehelyett kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - az illetékes állami adóhatóság felhívására az ott írt módon és időben - 303.400 (háromszázháromezer-négyszáz) forint feljegyzett elsőfokú eljárási illetéket, valamint - a Zalaegerszegi Törvényszék Gazdasági Hivatala felhívására - 106.400 (egyszázhatvan-négyszáz) forint állam által előlegezett költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 75.000 forint (hetvenötezer) forint másodfokú eljárásban felmerült költséget, valamint az államnak - az illetékes állami adóhatóság felhívására, az ott írt módon és időben - 240.000 forint (kettőszáznegyvenezer) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperesi biztosítónál kötelező felelősségbiztosítással rendelkező károkozó 2014. március 31. napján az általa vezetett tehergépkocsival lakott területen balra kanyarodott, azonban figyelmetlensége miatt nem észlelte az őt éppen előző, a menetirány szerinti bal oldali sávban 70-80 km/h sebességgel, motorkerékpárral közlekedő felperest. A felperes intenzív fékezés ellenére a tehergépkocsi bal oldalának ütközött, és jobb combja beszorult a motorkerékpár kormányra és tankja közé. Amennyiben a felperes a

megengedett legnagyobb sebességgel halad (50 km/h), az ütközést vészfékezéssel elkerülhette volna, de ebben az esetben is elesik, és a motorral együtt az aszfalton csúszva jobb combja így is beszorul a kormány és a tank közé.

Az 1993. október 19. napján született felperes a baleset következtében a jobb combcsont testének négy centiméteres rövidüléssel járó törését, a jobb comb zúzott sebét, valamint a bal térdtájék és a bal mellkas bőrének hámfosztását szenvedte el. A hosszú csöves csont törésének szövődményeként zsírembólia következett be, amely agyi fehérállományi eltéréseket okozó agyi infarktushoz vezetett. A zúzott seb, a hámfosztások és - műtéti beavatkozás eredményeként - a combcsonttörés meggyógyult, azonban a jobb csípőízület és a jobb térdízület mozgásai enyhe fokban beszűkültek, a jobb térdízületben kisfokú instabilitás tapasztalható, a jobb térdízület mozgásakor kifejezett csontrecsegés tapintható, amely porckárosodás és kezdődő degeneratív folyamatok jele. A csípőízületi mozgásfunkció beszűkülése 5 %-os, a térdízületi mozgásfunkció beszűkülése és az enyhe fokú térdízületi instabilitás szintén 5%-os egészségkárosodásnak felel meg. A degeneratív folyamatok a jobb combcsonttörés, valamint az elvégzett velőűrszegezés következtében a jobb csípő- és térdízületben felgyorsultak, így a felperesnél várhatóan negyven éves kora körül súlyosabb fokú csípő- és térdízületi elfajulás fog jelentkezni. Teste jobb oldalának baleseti sérülése miatt a bal alsó végtagját fokozottan terheli, így az életkor előrehaladtával a bal csípő- és/vagy térdízület elfajulására is számítani lehet. Az egyenetlen terhelés miatt a gerincoszlopban is létrejöhetnek degeneratív elváltozások negyven év körüli életkorban. A nehéz fizikai munkák végzése a felperes számára lehetetlenné vált.

Az agyi infarktus következtében a balesetet követően a felperes gondolkodása hosszabb ideig meglassult, felfogóképessége kismértékben csökkent volt, enyhe szótálalási nehézséggel küzdött. Jelenleg organikus agyi érintettség és szellemi hanyatlás nem áll fenn, beszédképessége, beszédtempója jó, gondolkodása alakilag és tartalmilag egyaránt ép, abban zavar, megnehezültség nem tapasztalható, a baleset hosszú- és rövidtávú memóriáját sem érintette hátrányosan. A zsírembólia nem okozott a felperesnél olyan maradandó károsodást, amely szakmai, továbbtanulási lehetőségeit hátrányosan érintené, érettségi vizsgáit sikerrel letette. Jelenleg az édesanyja által üzemeltetett boltban segédkezik, társas kapcsolatai beszűkültek, korábbi szabadidős- és sporttevékenységét (bokszt, thai bokszt) nem folytathatja.

A felperes képzetáramlásában szorongásos tartalmak és fokozott dependencia észlelhető, mely tünetek a balesetet megelőzően is jelen voltak, ezeket azonban a baleset felerősítette. A baleseti sérülés folytán a saját testére vonatkozó deformációs élmény alakult ki, mely pszichés elváltozás csak a személyiség kisebb hányadát érinti, és pszichiátriai gondozással megszüntethető, vagy csökkenthető. Pszichiátriai és neurológiai egészségkárosodása 5%-os mértékű, erre figyelemmel a baleset következményeként kialakult össz-szervezeti egészségkárosodása 14 %-os.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a testi épséghez és az egészséghez fűződő személyiségi jogát, ezért - az alperes által teljesített 1.000.000 forint beszámításával - 7.000.000 forint sérelemdíj, ennek a baleset napjától a kifizetésig számított késedelmi kamata, továbbá 390.832 forint vagyoni kár (37.800 forint gondozási költség, 3.500 forint figyelmességi csomag ellenértéke, 15.000 forint a baleset során megrongálódott ruházat ellenértéke, 253.500 forint a motorkerékpárban bekövetkezett és az alperes által meg nem térített kár, 81.032 forint a motoros felszerelésben bekövetkezett és az alperes által ki nem egyenlített kár), és ennek a

baleset napjától a kifizetés napjáig számított késedelmi kamata, valamint a perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes a személyiségi jogsértés megállapítása iránti kereseti kérelemre kifejezett nyilatkozatot nem tett. Helytállási kötelezettségét nem vitatta, azonban úgy ítélte meg, hogy a felperes 30 %-ban közrehatott a baleset bekövetkezésében, ezért kármegosztás indokolt. Az általa teljesített vagyoni kártérítést és sérelemdíjat elegendőnek tartotta a felperest ért károk és sérelem kompenzálására.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 4.000.000 forint sérelemdíjat és 13.500 forint vagyoni kárt, valamint ezek 2014. március 31. napjától a kifizetés napjáig számított törvényes mértékű késedelmi kamatát, továbbá 200.675 forint perköltséget, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A felperest az adóhivatal külön felhívására 197.443 forint, míg az alperest 428.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte.

Ítéletének jogi indokolásában kifejtette, hogy a kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló 2009. évi LXII. törvény 28.§ (1) bekezdése és a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:539.§ (1) bekezdése alapján az alperest helytállási kötelezettség terheli a felperest ért károkért. A személyiségi jogsértés felróhatóságtól független szankciói azonban csak a károkozóval szemben érvényesíthetők, a jogsértés megállapítása iránti kereset vonatkozásában hiányzik az alperessel szembeni keresethozási jog, ezért az erre irányuló keresetet elutasította. A vagyoni károkból a 3.500 forint értékű figyelmességi csomag és a 10.000 forint értékű ruházat megtérítésére kötelezte az alperest. 5.000.000 forintot tartott a felperest ért sérülésekkel arányban állónak, így az alperest az ezen a jogcímen már megfizetett 1.000.000 forintot felül további 4.000.000 forint sérelemdíjban marasztalta. A mérlegelés során figyelembe vette a baleseti trauma súlyosságát, a kórházi ellátás hosszát, az elvégzett helyreállító műtét komplexitását és mindazt a fájdalmat, amelyet a felperesnek ezek során át kellett élnie. Figyelemmel volt a felperes maradandó egészségkárosodására, arra, hogy a kor előrehaladtával nagy valószínűséggel súlyosabb fokú jobb csípő- és térdízületi elfajulás következik be a felperesnél, illetve a végtagok aránytalan és eltérő mértékű terhelése miatt a bal alsó végtag és a gerincoszlop degeneratív elváltozása várható. Értékelte az agyi infarktus átmeneti következményeit, ugyanakkor azt is, hogy annak funkcionális következményei nem maradtak. Figyelembe vette, hogy a felperes fiatal felnőttként szenvedte el a balesetet, amely kihat a lelki életére, hátrányosan befolyásolja a külvilággal való kapcsolatait. Értékelte továbbá, hogy a felperesnek fel kellett hagynia a balesetet megelőzően rendszeresen üzőt sporttevékenységeivel. Arra tekintettel, hogy a felperes kereseti követelése nem volt nyilvánvalóan eltúlzott, az alperest a Pp. 81.§ (2) bekezdése alapján kötelezte a felperes jogi képviselőjével felmerült ügyvédi munkadíj megfizetésére, míg a Pp. 81.§ (1) bekezdése alapján kötelezte a feleket az állam által előlegezett elsőfokú eljárási illeték és szakértői díj viselésére.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben mindkét fél fellebbezést nyújtott be.

A felperes az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, és a sérelemdíj összegének 7.000.000 forintra való felemelését kérte. Álláspontja szerint a megállapított sérelemdíj összege nem alkalmas az őt ért személyiségi jogi sérelmek reparációjára. Az elsőfokú bíróság nem kellő súllyal értékelte, hogy - fiatal kora ellenére - a sérüléseiből adódóan mindennapos fájdalommal kell megküzdenie, amely az idő előrehaladtával fokozódni fog. A csípő- és térdízületi degeneratív folyamatok felgyorsulása miatt térd- és csípőprotézis beültetéssel kell számolnia, az agyi fehérállomány elváltozása következményeként pedig a jövőben akár agyi funkcióvesztés és ennek következményeként önellátási képtelenség is kialakulhat. Nem vette figyelembe az elsőfokú bíróság, hogy nehéz fizikai munkát nem végezhet, a baleset miatt többé nem folytathatja azokat a

sporttevékenységeket (futball, bokszt, thai bokszt), amelyeket a baleset előtt rendszeresen űzött, a motorozástól pedig fél, amely hátrányosan hat a fizikai és pszichikai állapotára is. A kialakult sérülése zárkózottabbá teszi, a párkapcsolat kialakítása is nehézkes a számára.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, és a sérelemdíj összegének 2.000.000 forintra, valamint annak kamataira való leszállítását kérte. Álláspontja szerint a felperes által a balesettel összefüggésben elszenvedett 14 %-os mértékű össz-szervezeti egészségkárosodással 3.000.000 forint áll arányban, amelyből 1.000.000 forintot az elsőfokú eljárás során már megfizetett a felperesnek. Hangsúlyozta, hogy a felperes továbbtanulásának akadálya nincs, az agyi fehérállomány elváltozása javuló tendenciájú, és jelenleg organikus idegrendszeri sérülésre utaló jel, szellemi hanyatlás nem tapasztalható.

A felperes fellebbezése részben alapos, az alperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság által túlnyomó részben helyesen megállapított tényállást a másodfokú bíróság az alábbiakkal egészíti ki:

A felperes a baleset óta három kilométernél hosszabb távot csak nehezen tud gyalog megtenni, mert a jobb lába elfárad, a jobb térdében a fájdalom felerősödik (a felperes személyes előadása, Zalaegerszegi Törvényszék 4.P.21.370/2015/14. jegyzőkönyv).

A felperes szexuális magatartása vonatkozásában fokozott mértékű elbizonytalanodás tapasztalható (igazságügyi pszichológus szakkonzulens véleménye, Zalaegerszegi Törvényszék 4.P.21.370/2015/29/IV.).

Az így kiegészített tényállásból az elsőfokú bíróság helyes jogi következtetéseket vont le, és érdemi döntésével is nagyobb részben egyetértett a másodfokú bíróság.

A fellebbezési eljárás tárgyát kizárólag a sérelemdíj összege képezte, miután a felperes az elsőfokú bíróság által megállapított 4.000.000 forint összegű sérelemdíjnak 3.000.000 forinttal való felemelését, míg az alperes 2.000.000 forinttal történő leszállítását kérte. Az alperes által már teljesített 1.000.000 forint sérelemdíj figyelembevételével így az alperes összesen 3.000.000 forintot, míg a felperes 8.000.000 forintot tartott szükségesnek a közlekedési baleset folytán bekövetkezett nem vagyoni sérelmek kiegyenlítésére.

A Ptk. 2:52.§ (1) bekezdése értelmében akit személyiségi jogában megsértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemtől. Ugyanezen jogszabályhely (3) bekezdése alapján a sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire - különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására - tekintettel, egy összegben határozza meg.

A sérelemdíj összegénél figyelemmel kell lenni a sértettet ért hátrányokra, azok súlyosságára és kihatásaira is, miután a sérelemdíj - magánjogi büntetés jellege mellett - elsődlegesen az okozott nem vagyoni sérelmek kompenzálásának eszköze.

Az elsőfokú bíróság a felperest ért hátrányok feltárása és azok kihatásainak megállapítása érdekében széleskörű bizonyítást vett fel, tanúkat hallgatott ki és szakértői véleményeket szerzett be. A bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékok alapján pontosan és részletesen ismertette az egyes

hátrányokat, és azoknak a felperes életvitelére gyakorolt hatását is túlnyomórészen helyesen értékelte.

A fizikális sérülések, azok állapotváltozást eredményező orvosi következményei mellett a másodfokú bíróság azoknak a felperes életvitelére gyakorolt hatását tartotta kiemelendőnek, vagyis a csípőízület és a térdízület beszűkülése, a térdízület kisfokú instabilitása azt eredményezi, hogy a felperes hosszútávon nem tud gyalogolni, elfárad, fájdalmai jelentkeznek. Hangsúlyozottabban vette figyelembe, hogy fiatal életkora miatt hosszú ideig - lényegében teljes felnőtt korában - kell együtt élnie a baleset következményeivel. Férfiként jelentős hátrány a nehéz fizikai munkában való korlátozottság, továbbá értékelni kellett a szexuális magatartásban jelentkező fokozott mértékű elbizonytalanodást is.

Ugyancsak komoly, az elsőfokú bíróság által is megfelelő súllyal értékelt hátrány a várható állapot rosszabbodás, vagyis a felperesnek azzal a tudattal kell élnie, hogy életkorának előrehaladtával csípő- és térdízületi állapota akár súlyosabb mértékben romolhat. A felperes fellebbezésében hivatkozott csípő- és térdízületi protézis beültetést, illetve a fehérállományi elváltozások súlyosbodásának következtében kialakuló önállási képtelenséget azonban - azok nyilvánvaló bizonytalansága folytán - a sérelemdíj összegének meghatározásánál nem lehetett figyelembe venni.

Megfelelően értékelte az elsőfokú bíróság az agyi infarktus következtében kialakult átmenetinek bizonyult hátrányokat, azt is kiemelve, hogy a felperes jelenlegi munkáját el tudja látni, az agyi katasztrófa, továbbá pszichés, illetve szellemi állapota a továbbtanulásban nem akadályozza. Szem előtt tartotta az elsőfokú bíróság a balesetet megelőzően is fennállt szorongásos és kötődési jellegű pszichés problémák felerősödését, amelyekben azonban szakember segítségével jelentős javulás érhető el. A sportolási lehetőségek és a társas kapcsolatok beszűkülését is értékelve a másodfokú bíróság további 1.000.000 forintot, összesen 6.000.000 forintot talált alkalmasnak a sérelemdíj nagyobb részben kompenzációs funkciójának betöltésére, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján - fellebbezett részében - részben megváltoztatta, és az alperest terhelő marasztalás összegét 5. 013.500 forintra, és annak az elsőfokú ítélet szerinti késedelmi kamatára felemelte.

Az elsőfokú bíróság a perköltség viselésében való döntése során helyesen alkalmazta a Pp. 81.§ (2) bekezdését. A felperesi fellebbezés részbeni eredményességére figyelemmel azonban a felperesnek járó, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003 (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a) pontja alapján megállapított mértékű ügyvédi munkadíjat magában foglaló perköltség összegét az alperest terhelő marasztalási összegnek megfelelően felemelte a másodfokú bíróság. A felperesnek le nem rótt kereseti eljárási illetékben való marasztalását a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986 (VI. 26.) IM rendelet (Kmr.) 15.§ (1) bekezdése alapján mellőzte, míg az alperest pervesztessége arányában a Kmr. 13.§ (2) bekezdése alapján kötelezte az állam által előlegezett költségnek a bírósági gazdasági hivatal, míg a le nem rótt kereseti eljárási illetéknek az adó-és vámhivatal felhívására történő megfizetésére [Kmr. 15.§ (3) bekezdés].

A Pp. 81.§ (2) bekezdése alapján kötelezte a másodfokú bíróság az alperest a felperes javára ügyvédi munkadíjból álló fellebbezési költség megfizetésére [R. 3.§ (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése]. A feljegyzett fellebbezési illeték megfizetése alól a Kmr. 15.§ (1) bekezdése alapján mentesítette a felperest, és ugyanezen rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján kötelezte az alperest a pervesztességgel arányban álló le nem rótt fellebbezési eljárási illeték megfizetésére.

Pécs, 2017. szeptember 14.

Dr. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Dr. Vogyicska Petra s.k. előadó bíró, Gáspárné dr.
Baranyabán Judit s.k. bíró